

Національна
академія наук України

Інститут
української археології та джерелознавства
імені М.С.Грушевського

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ
MYKHAILO HRUSHEVSKY DIGITAL ARCHIVES

Видавництво "Світ"

<http://svit.gov.ua/>

Михайло ГРУШЕВСЬКИЙ

ТВОРИ у 50 томах

Видавнича рада:

Борис ПАТОН — голова
Любомир ВІНАР • Іван ДРАЧ • Аркадій ЖУКОВСЬКИЙ
Іван КУРАС • Володимир ЛИТВИН • Олексій ОНИЩЕНКО
Омелян ПРІЦАК • Френк СИСИН • Ярослав ЯЦКІВ

Головна редакційна колегія:

Павло СОХАНЬ — головний редактор
Ярослав ДАШКЕВИЧ — заст. головного редактора
Ігор ГИРИЧ — відповідальний секретар
Геннадій БОРЯК • Віктор БРЕХУНЕНКО • Іван БУТИЧ
Сергій БІЛОКІНЬ • Василь ДАНИЛЕНКО • Микола ЖУЛИНСЬКИЙ
Олександр КУЧЕРУК • Олександр МАВРІН • Ігор МЕЛЬНИК
Надія МИРОНЕЦЬ • Юрій МИЦИК • Всеволод НАУЛКО
Руслан ПИРІГ • Валерій СМОЛІЙ • Ольга ТОДІЙЧУК
Василь УЛЬЯНОВСЬКИЙ • Ярослав ФЕДОРУК

Михайло
ГРУШЕВСЬКИЙ

Том 7

Серія
ІСТОРИЧНІ СТУДІЇ ТА РОЗВІДКИ
(1900–1906)

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ
MYKHAILO HRUSHEVSKY DIGITAL ARCHIVES

ЛЬВІВ
ВИДАВНИЦТВО
«СВІТ»
2005

ББК 63.3 (4 УКР)
Г91

*Затверджено Вченою радою
Інституту української археології та джерелознавства
імені М.С.Грушевського НАН України*

Упорядник Мирон КАПРАЛЬ

Автори коментарів: В.Александрович, М.Бандрівський,
М.Капраль, Я.Клиш, О.Купчипський, Ю.Лукомський, О.Мельник,
М.Мудрий, С.Панькова, В.Петегирич, А.Фелопок

Видавництво "Світ"

<http://svit.gov.ua/>

ISBN 966-603-223-6
ISBN 966-603-439-5 (т. 7)

- © Інститут української археології та джерелознавства імені М.С.Грушевського НАН України, 2005
- © Коментарі, автори, 2005
- © Видавництво «Світ», дизайн та художнє оформлення, 2005

РОЗДІЛ V

НЕКРОЛОГИ

[ВІЛЬГЕЛЬМ ОНКЕН Некролог]

В серпні умер один з голосніших німецьких істориків Вільгельм Онкен. Популярність його полягала на колективнім історичнім видавництві "Allgemeine Geschichte in Einzeldarstellungen"*, яку він в співробітництві з численними іншими істориками публікував в р. 1878—1894. Зрештою ж, науковий доробок пок[ійного] історика невеликий. Перші праці його належали до старинної (грецької) історії*; пізніше звернувся до новішої історії Німеччини, являючися гарячим прихильником Пруссії і відновленої Германії. Такі його праці: Oesterreich und Preussen im Befreiungskriege (1876—1879); Das Zeitalter Friedrichs d[er] Grossen (1881—1883); Das Zeitalter der Revolution, des Kaiserreichs und des Befreiungskrieges (1884—1886); Das Zeitalter Kaiser Wilhelms I (1890—1892). Остатні три праці вийшли в згаданім колективнім видавництві Онкена.

[Вільгельм Онкен. Некролог]

Публікується за виданням: *М.І. [Грушевський М. Вільгельм Онкен. Некролог]* // ЛНВ. — Львів, 1905. — Т. XXXI. — Кн. X. — С. 275. При друці криптоніма припущена помилка: замість “І.Г” мало бути “Г.М.” (*Дей О. Словник українських псевдонімів (XVI—XX ст.)*. — К., 1969. — С. 235).

Вільгельм Онкен (Wilhelm Oncken) — (народився 19.12.1838 у Гайдельберзі (Heidelberg) — помер 11.08.1905) — німецький історик та політичний діяч. У 1874—1877 рр. був депутатом у німецькому рейхстазі від націонал-ліберальної партії. З 1870 р. — ординарний професор у Гібені (Gieben). У подальшій своїй науковій роботі зосередився на виданні та редагуванні серії “Allgemeine Geschichte in Einzeldarstellungen”.

Література: Haller J. Wilhelm Oncken // Biografische Jahrbucher. — Berlin, 1907. — Bd. 10. — S. 253—255.

с. 595 ...колективнім історичнім видавництві “Allgemeine Geschichte in Einzeldarstellungen” — це видання виходило в 1879—1893 рр. У ньому були надруковані 44 томи історичних праць, серед них три монографії Вільгельма Онкена: *Das Zeitalter Friedrichs des Grossen.* — Berlin, 1881—1882. — Bd. 1—2; *Das Zeitalter der Revolution, des Kaiserreiches und der Befreiungskriege.* — Berlin, 1884—1886. — Bd. 1—2; *Das Zeitalter des Kaisers Wilhelm.* — Berlin, 1890—1892. — Bd. 1—2.

Перші праці його належали до старинної (грецької) історії — він автор кількох історичних праць з античної історії, див.: *Sokrates und Athen.* — Berlin, 1862; *Athen und Hellas.* — Berlin, 1865—1866. — Bd. 1—2; *Die Staatslehre des Aristoteles.* — Berlin, 1870—1875. — Bd. 1—2.

М.К.

З М І С Т

	с. тексту	с. ком.
<i>М.Капраль</i> . Від упорядника	V	
Розділ I. АРХЕОГРАФІЧНІ ПУБЛІКАЦІЇ, ПЕРЕДМОВИ	1	
Сторінка з історії українсько-руського сільського духовенства (по самбірським актам XVI в.)	3	596
Лист кор[оля] Стефана Баторія до калги з р. 1577	76	602
Монах ворожитом	78	602
Причинки до історії роду Бибельських, зібрані арцибіскупом львівським Яном Прохніцьким. Подав Аристарх Крижановський ...	80	603
Два селянські контракти купна-продажі з початку XVI в.	90	605
Кілька грамот Володислава Опольського	95	606
Кілька документів до історії сільського духовенства в Галичині XVII—XVIII в.	102	608
Козаки в 1470-х рр.	112	609
Незаплачене київське подимне	117	609
“Козаки” в Галичині 1605 р.	118	610
Матеріали до історії Коліївщини. I. Василянські записки й листи про Коліївщину.	120	610
Матеріали до історії суспільно-політичних і економічних відносин Західної України. Серія перша (ч. 1—80) (1361—1530)	140	612
Серія друга (ч. 81—132) (1531—1574)	227	619
[Вступне слово до т. VIII “Руської історичної бібліотеки”]	300	623
[Передмова до т. XXI “Руської історичної бібліотеки”]	302	624
[Вступне слово від редакції до т. XXII “Руської історичної бібліотеки”]	304	625
[Передмова до т. XXIII—XXIV “Руської історичної бібліотеки”]	306	625
[Передмова до т. III “Жерел”]	309	628
[Передмова до т. VII “Жерел”]	311	629
Розділ II. АРХЕОЛОГІЧНІ СТУДІЇ	313	630
Бронзові мечі з Турецького повіту (Галичина)	315	630
Ковтки “київського типу” у сучасних кавказців	319	631
Печатки з околиць Галича	322	632
Розділ III. ІСТОРИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ	325	632
Хронологія подій Галицько-Волинської літописі	327	632
До справи хронологічної зв’язі в Галицько-Волинській літописі.		
Кілька заміток до статті Б.Барвінського	388	638
Економічний стан селян в Сяноцькім старостві в середині XVI в. на основі описей королівщин	392	638

Економічне становище селян в Львівському старостві в середині XVI віку на основі описей королівщин	414	643
Чи маємо автентичні грамоти кн[язя] Льва?		
Критично-історична розвідка	442	646
Ще про грамоти кн[язя] Льва галицького.		
З приводу статті проф. Линниченка	461	652
Кілька заміток до “Чуда св. Климента папи римського”	472	653
Іще до “Чуда св. Климента папи римського”	475	654
“Люди в пенезех”	478	654

Розділ IV. ОГЛЯДИ, РЕЦЕНЗІЙНІ СТАТТІ, ВИСТУПИ, ПРОЕКТИ

Огляд праць Н.Кондакова з історії староруської штуки	483	654
Київські мініатюри при Трірській псалтирі	495	657
Львівське Наукове товариство імені Шевченка і його внески у вивчення Південної Русі	505	659
[Виступ на звичайних загальних зборах Наукового товариства ім. Шевченка, 29 червня 1904 р.]	533	662
[Виступ на звичайних загальних зборах Наукового товариства ім. Шевченка, 19 цвітня 1905 р.]	535	663
Записка, предложена археографічній комісії в справі видання корпусу матеріалів до історії Козаччини	539	666

Розділ V. НЕКРОЛОГИ

Петро Лашкар'юв (Некролог)	543	668
Митрофан Дикарів (Некрологічна звістка)	545	669
Пам'яті Олександра Кониського	546	671
Матвій Симонів (Номис) (Некрологічна замітка)	557	682
Ізидор Шараневич (Некролог)	559	685
Мих[айло] Сухомлінов — Ів[ан] Жданов. Некрологічна замітка	562	689
Д-р Остап Терлецький. Некрологічна замітка	564	691
До некролога Остапа Терлецького	567	693
Олексій Андрієвський. Некрологічна замітка	569	694
Пам'яті Олександра Лазаревського	572	697
Тадей Рильський. Некрологічна замітка	580	707
Пам'яті Олексія Маркевича	581	709
П. Литвинова-Бартош. Некролог	592	716
Аристарх Крижановський. Некролог	593	717
[Вільгельм Онкен. Некролог]	595	718

КОМЕНТАРІ 596

СПИСОК ЦИТОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ 719

ПОЯСНЕННЯ СЛІВ 736

ПОКАЖЧИК 738

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Грушевський Михайло Сергійович

Твори: У 50 томах

Том 7

Серія “Історичні студії та розвідки (1900—1906)”

Редактор	<i>Л.Веремієнко</i>
Художнє оформлення	<i>С.Іванов</i>
Технічний редактор	<i>С.Довба</i>
Комп'ютерний набір і верстка	<i>Л.Гринчишин</i>
Коректори	<i>Р.Гамада, М.Ломеха, Б.Павлів, О.Тростянчин</i>

Здано на складання 14.07.2005. Підп. до друку 05.12.2005.

Формат 70x100¹/₁₆. Папір офс. Гарн. Academy. Офс. друк. Умовн. друк. арк. 63,85.

Умовн. фарбовідб. 64,25. Обл.-вид. арк. 56,39. Додрук. накладу 500 прим.

Свідоцтво держ. реєстру: серія ДК № 22. Вид. № 17. Зам. 556-5.

Державне спеціалізоване видавництво “Світ” 79008 м. Львів, вул. Галицька, 21
www.dsv-svit.lviv.ua; e-mail: office@dsv-svit.lviv.ua

Надруковано з готових діапазитивів на ВАТ “Львівська книжкова фабрика “Атлас”
75005 м. Львів, вул. Зелена, 20

Грушевський М.С.

Г 91 Твори: У 50 т. /Редкол.: П.Сохань, Я.Дашкевич, І.Гирич та ін.;
Голов. ред. П.Сохань. — Львів: Світ, 2002 —
Т. 7: Серія “Історичні студії та розвідки (1900—1906)”. — 2005. —
792 с.

ISBN 966-603-223-6; 966-603-439-5 (т. 7).

Сьомий том зібрання праць М.Грушевського продовжує серію “Історичні студії та розвідки” і охоплює період 1900—1906 рр. У ньому вміщені археографічні публікації, передмови, історичні статті, огляди, рецензії та некрологи пам’яті видатних постатей того часу.

Видання розраховане для науковців та всіх, хто цікавиться історією України.

ББК 63.3 (4 УКР)

ISBN 966-603-223-6

ISBN 966-603-439-5 (т. 7)